

Olvasólecke

Környezetjogi szabályozások: Egyes környezeti elemek és veszélyeztető tényezők szabályozása

10. Zaj- és rezgés elleni védelem

SZTE ÁJTK

Olvasási idő: 18-20 perc

Dr. Farkas Csamangó Erika

2020.

1. A zaj és a rezgés elleni védelem jogforrásai

Az EU zajkibocsátással foglalkozó normái termékközpontúak, azaz bizonyos termékek zajkibocsátását szabályozza.

A védelem a mesterségesen keltett energia kibocsátásokra terjed ki, amelyek **zavaró, kellemetlen, veszélyeztető, vagy károsító hang-, illetve rezgésterhelést okoznak.** [Kvt. 31.§ (1) bek.]

A környezeti zajt, illetve rezgést okozó tevékenységekre, létesítményekre vonatkozó részletes szabályokat a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet tartalmazza.

2. A környezeti zaj és a rezgés, mint veszélyeztető tényező

A zaj mérésére és határértékeire a zenei A-hangra átszámított és **decibelben** kifejezett mérőszámokat használják (dB/A).

A hertz (Hz) a frekvencia SI mértékegysége. 1 hertz leegyszerűsítve az 1 másodperc alatti rezgésszámot jelenti.

Környezeti zaj a levegőnek olyan mértékű és minőségű nyomásingadozása, amely a védendő környezetben észlelhető.

Környezeti rezgés környezeti rezgésforrástól származó, a szilárd test olyan mértékű és minőségű ismétlődő rugalmas alakváltozása, amely a védendő környezetben levő épület szerkezetén keresztül hat az ott tartózkodó emberre.

3. A zaj és rezgés elleni védelem intézményi háttere

Zaj- és rezgésvédelmi ügyekben az **elsőfokú hatósági jogkört** egyrészt a területi környezetvédelmi hatóságok, másrészt a települési önkormányzat jegyzője gyakorolja.

A települési önkormányzat jegyzője jár el:

- a 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet 1. számú melléklete szerinti tevékenységek esetén:
 - épületek építése, egyéb építmények építése, speciális szaképítés;
 - gépjármű, motorkerékpár kereskedelme, javítása;
 - nagykereskedelem;
 - kiskereskedelem (kivéve gépjármű, motorkerékpár);
 - szálláshely szolgáltatás, vendéglátás;
 - reklám, piackutatás;
 - építmény-üzemeltetés, zöldterület-kezelés;
 - alkotó-, művészeti szórakoztató tevékenység;

Szegedi Tudományegyetem

Cím: 6720 Szeged, Dugonics tér 13.
www.u-szeged.hu
www.szechenyi2020.hu

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- sport, szórakoztató, szabadidős tevékenység;
- a védendő épületek védendő helyiségeinek *belső terére* előírt ügyekben; valamint
- ezen helyiségeinek *belső terére* előírt rezgéskövetelmények teljesítésére vonatkozó ügyekben (csak az 1. számú melléklet szerinti tevékenységeknél).

Ezen ügyekben a **másodfokú hatósági jogkört** a területi környezetvédelmi hatóság gyakorolja.

A **területi környezetvédelmi hatóság** gyakorolja az első fokú hatósági jogkört:

- a) minden egyéb, jegyzői hatáskörbe nem tartozó létesítmény, berendezés és tevékenység végzése esetén,
- b) valamennyi előzetes vizsgálat kötelező, környezeti hatásvizsgálat kötelező vagy egységes környezethasználati engedélyköteles tevékenység zaj- és rezgésvédelmi ügyében,
- c) a fokozottan zajos területekkel kapcsolatos eljárásokban (fokozottan zajos terület olyan közüzemi létesítményeknél jelölhető ki, ahol a zajszint nem csökkenthető határértékre).

4. A zaj és rezgés elleni védelmének szabályozása

4.1. A határérték szerinti szabályozás

Főszabályként tilos a védendő környezetben veszélyes mértékű környezeti zajt vagy rezgést okozni. A jogszabály **különböző rendeletetésű területek zaj- és rezgésterhelési határértékeit** különbözteti meg. A környezeti zaj- és rezgésterhelési (védelmi) határértékek megállapításáról a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet szól.

A védendő területeket úgy kell kijelölni, hogy a *zajterhelési határértékek* teljesüljenek.

Kép forrása: <http://www.audiocps.hu>

Környezeti zajt előidézõ **üzemi vagy szabadidős zajforrásra** vonatkozóan a tevékenység megkezdése előtt a környezeti zaj- és rezgésforrás üzemeltetője köteles a környezetvédelmi hatóságtól környezeti zajkibocsátási határérték megállapítását kérni, és a határérték betartásának feltételeit megteremteni.

A határértékek megítélési szintben kifejezett értékek, ahol a megítélési idő:

- nappal (6:00–22:00), a legnagyobb zajterhelést adó folyamatos 8 óra,
- éjjel (22:00–6:00), a legnagyobb zajterhelést adó fél óra.

Szegedi Tudományegyetem

Cím: 6720 Szeged, Dugonics tér 13.
www.u-szeged.hu
www.szechenyi2020.hu

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Ha a környezetvédelmi hatóság azt állapítja meg, hogy a szabadidős vagy üzemi zajforrás által okozott zaj a zajkibocsátási határértéket túllépi, akkor a zajforrás üzemeltetőjét **intézkedési terv** benyújtására kötelezi. Ha a környezetvédelmi hatóság az intézkedési tervet jóváhagyja, az üzemeltetőt határidő kitűzésével a benne szereplő intézkedések megvalósítására kötelezi.

Ha az üzemeltető az intézkedési tervet kijelölt határidőre nem vagy csak részben hajtja végre, illetve a zaj az intézkedések ellenére is túllépi az előírt határértéket - a közüzemi létesítmények, valamint a közlekedési vonalas létesítmények kivételével - a környezetvédelmi hatóság a tevékenységet korlátozza, felfüggeszti, vagy megtiltja.

Kép forrása: http://www.tata.hu/3604/kornyezeti_zaj_es_rezges_elleni_vedelem

A kivitelező a zaj- és rezgésvédelmi követelményeket az **építőipari tevékenység** ideje alatt köteles betartani. Az építési kivitelezési tevékenység teljes időtartamát a 2. melléklet szerinti szakaszokra kell bontani aszerint, hogy az építési munka egy hónapnál kevesebb ideig, vagy maximum egy évig, vagy egy évnél hosszabb ideig tart.

A **közlekedési létesítményeket** is úgy kell megtervezni, hogy az általuk okozott zajterhelés nem haladhatja meg a határértékeket.

4. 2. A zajforrás szerinti szabályozás

4.2.1. Kültéri berendezések zajkibocsátása

A 140/2001. (VIII. 8.) Korm. rendelet egyes *kültéri berendezések* zajkibocsátási követelményeiről és megfelelésük tanúsításáról szól.

A rendelet különbséget tesz a zajkibocsátási határértékkel rendelkező és nem rendelkező berendezések között. Előbbi csoportba főként az építőipar gépei (például kézi betontörő és fejtőkalapácsok, döngölőgépek, dömperek, gyepvágó, toronydaru stb.), utóbbiba elsősorban az emelőgépek, fű- és sövénynyíró berendezések (például kézi láncfűrész, hulladékgyűjtő járművek stb.) tartoznak.

A legfontosabb követelmény a berendezések gyártásközi ellenőrzése, hangteljesítményük mérése és feltüntetése. A feltüntetésre a **zajcímké** szolgál, amelyen a garantált zajszintet kell kötelezően feltüntetni. Forgalomba csak olyan berendezés hozható, amely megfelel a környezeti előírásoknak, a bejelentett szervezet lefolytatta a **megfelelés értékelési eljárást**, valamint a berendezés **CE-jelöléssel** ellátott, és azon a garantált zajszintet feltüntették, valamint rendelkezik EK megfelelési nyilatkozattal.

Szegedi Tudományegyetem

Cím: 6720 Szeged, Dugonics tér 13.
www.u-szeged.hu
www.szechenyi2020.hu

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

4.2.2. Háztartási gépek zajkibocsátása

142/2001. (VIII. 8.) Korm. rendelet a *háztartási gépek* zajkibocsátási értékeinek feltüntetéséről szól. A rendelet szerint tárgyi hatálya alá a mellékletében felsorolt villamos háztartási gépek (kézi szerszámok, porszívók, ventilátoros fűtőberendezések, mosógépek, hajápoló készülékek, kever- és aprító gépek, elszívó berendezések) tartoznak. A rendszer szintén a gyártás és forgalmazás ellenőrzéséből, illetve a zajkibocsátási adatok kötelező feltüntetéséből áll. A **zajkibocsátási adatokat** a gyártónak az előírt címkén kell feltüntetnie. Amennyiben egy gépcsalád esetében rendelkezésre áll egy energiahatékonyságot jelölő címke, akkor a zajkibocsátást ezen a címkén kell feltüntetni

4.2.3. Repülőtereken keltett zaj

Külön szabályok vonatkoznak a *polgári repülőterek* által keltett zaj elleni védelemre. A 43/2002. (VIII. 12.) HM-KvVM együttes rendelet szól az állami repülőterek környezetében létesítendő zajgátló védőövezetek kijelölésének, hasznosításának és megszüntetésének részletes műszaki követelményeiről.

A 76/1997. (X. 11.) Korm. rendelet a repülőterek környezetében létesítendő zajgátló védőövezetek kijelölésének, hasznosításának és megszüntetésének szabályairól szól. A kormányrendelet a „szennyező fizet” elv alapján a repülőtér üzemben tartóját tekinti felelősnek a légi közlekedésből eredő zajterhelésért.

4.3. Az emberi környezet komplex zajvédelme

A 280/2004. (X. 20.) Korm. rendelet a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről szól. A szabályozás határidőket tűzött ki és régiókat határozott meg, ahol konkrét felméréseket és konkrét intézkedéseket kell kezdeményezni a környezeti zaj csökkentésére. A nagyvárosokban és környezetükben, főként a közlekedési eredetű zaj növekedése miatt a szabályozás komplex módon kezeli a *környezeti zaj* problémáját.

Kép forrása: <http://www.pairform.hu/>

A rendelet Budapest és vonzáskörzete, a 100 ezernél nagyobb városok, továbbá a zajvédelmi szempontból fokozottan védett területeken keltett, főként közlekedési eredetű zajhatásokra terjed ki. A szabályozás célja a nagy forgalmú repülőterek, közutak, vasutak és közlekedési létesítmények zajhatásainak egzakt felmérése és a szükséges intézkedések megtétele. A rendelet alapján **stratégiai, zajterhelési és konfliktus térképet** kell készíteni, a határértékeket meghaladó területeken pedig intézkedési terveket ír elő.

Szegedi Tudományegyetem

Cím: 6720 Szeged, Dugonics tér 13.
www.u-szeged.hu
www.szechenyi2020.hu

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

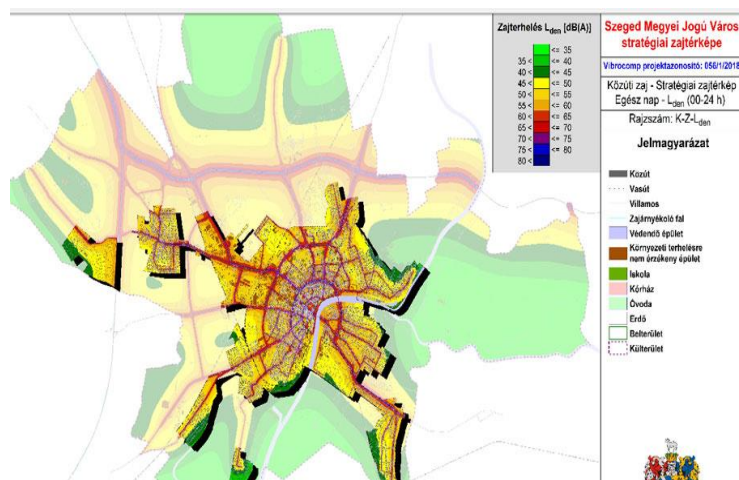
SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A települési önkormányzatoknak kell elkészítenie, elkészíttetnie a zajtérképeket.

5. A zaj és rezgésvédelem jogi eszközei

Kifejezett szankció ezek esetében a tevékenységre vonatkozó *engedély kérelmének elutasítása*, meglévő tevékenységeknél *a korlátozás vagy felfüggesztés*.

Kép forrása: <http://www.borsonline.hu/aktualis/szomszedhaboru-fejltse-el-hogy-azt-tesz-otthon-amit-akar/112815>

Az üzemi és szolgáltatási tevékenységek esetében a káros mértékű zaj okozója *szabálysértési és környezetvédelmi közigazgatási felelősséggel* tartozik.

Elképzelhető, hogy ismételt, jelentős zajhatást okozóval szemben a *polgári jogi felelősség szabályai* szerint lépjen fel a hatásviselő, vagy más érintett.

A határérték túllépése esetén a zajcsökkentésre kötelezett nyilatkozatának kikérése mellett reális teljesítési határidőt kell kitűzni a zaj határérték alá csökkentésére. A határidő letelte után ellenőrző mérést kell tartani.

Szegedi Tudományegyetem

Cím: 6720 Szeged, Dugonics tér 13.
www.u-szeged.hu
www.szechenyi2020.hu

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Zaj- és rezgésvédelmi bírság kiszabását kell megtenni:

- a zajterhelés továbbra is meghaladja a terhelési határértéket és az üzemeltető nem vagy eredménytelenül tett intézkedéseket, vagy
- ha az üzemeltető a hatósági határozatban foglalt kötelezettségeinek nem tesz eleget,
- a zaj, rezgés elleni védelemmel kapcsolatos adatszolgáltatási, változás-bejelentési kötelezettségét nem vagy nem megfelelően teljesíti

A 2012. évi II. törvény 195. §-a tartalmazza a **csendháborítás** szabálysértését: az követi el, aki lakott területen, az ott levő épületben, vagy az ahhoz tartozó telken, tömegközlekedési eszközön, továbbá természeti és védett természeti területen indokolatlanul zajt okoz, amely alkalmas arra, hogy mások nyugalma, illetve a természeti vagy a védett természeti értéket zavarja.

Olvasóleckében szereplő Interaktív feladat:

- ❖ A lakosság hiteles és pontos tájékoztatása érdekében a Budapest Airport rendszeresen elkészíti az előző naptári év nappali és éjszakai zajterhelési térképeit, a legnagyobb zajterhelést adó, legforgalmasabb 6 hónapban megvalósult légit forgalom alapján. Tanulmányozza át a repülés zajterhelési adatait!
<https://www.bud.hu/zajterkep>
- ❖ Ismerje meg lakóhelye önkormányzatának zajvédelmi rendeletét!
- ❖ Keresse meg és hasonlítsa össze Szeged Megyei Jogú Város stratégiai zajtérképeit nappali és éjszakai időszakban!

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával. A tananyag elkészítését az EFOP-3.6.2-16-2017-00007 azonosító számú, Az intelligens, fenntartható és inkluzív társadalom fejlesztésének aspektusai: társadalmi, technológiai, innovációs hálózatok a foglalkoztatásban és a digitális gazdaságban című projekt támogatta. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásában valósul meg.

Szegedi Tudományegyetem

Cím: 6720 Szeged, Dugonics tér 13.
www.u-szeged.hu
www.szechenyi2020.hu

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE